

SYLLABUS
History of Christianity in Estonia

CURRICULUM	Theology, Professional Higher Education
NAME OF THE SUBJECT	<i>History of Christianity in Estonia</i>
CODE	RAK/1.04.03
VOLUME	4 ECTS
LECTURER	Riho Saard (responsible), Priit Rohtmets, Kristel Engman
LEARNING OBJECTIVE	History of the Estonian Church
LEARNING OUTCOMES	On completion of the course student knows the general development of the Estonian Church history and its key figures; effect of general history of Christianity to the formation of Christianity in Estonia; knows the history of religious movements, churchhoods and Free Churches, and is able to see them in the general context of the European history. This way the course provides a perspective of local history for understanding the modern church life.
DESCRIPTION OF THE CONTENT OF THE SUBJECT, MAIN TOPICS	<p>Topic blocks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Christianising of Estonians and the beginning of the catholic era - the Reformation in towns; catechism literature - Church life under the swedish rule; teaching catechism to Estonians and translating the Bible - Church life under the Russian rule: theological enlightenment and the faculty of theology; pietism and the Brotherhood movement; Bible translated into Estonian entirely in 1739 - The establishment of the Orthodox Church organisation and new Pietist Free Churches - The issue of the church reform and the ideal of national church; spreading of liberalism and translated theological literature; the ecclesiastical emancipation of Estonians and birth of national clergy - Independent state and churches; the institutions for providing theological education; christianity aware of national feelings; secular Christian organisations - Churches in occupation periods; churches at the period of cold war - Religious revival in the beginning of the 1990s; the landscape of religious situation today.
PREREQUISITE SUBJECTS	–
EDUCATIONAL LITERATURE, TEACHING MATERIALS	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti kiriku- ja religioonilugu. Manual for Higher education. Koost. R. Altnurme. (2018) • Riho Saard. Ristitud eestlane. Kristluse kultuuriajalugu Eestis. Keskajast tänapäevani. (2018) <p>Additional reading</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Soome kirikulugu: Suomen kirkkohistoria I-IV (1991-1995); Markku Heikkilä & Simo Heininen “A History of the Finnish Church” 2016] <p>Selection of literature:</p> <p>1. The Middle Ages:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saare-Lääne piiskopkond. Artiklid Lääne-Eesti keskajast. Tallinn 2004 • Aldur Vunk, Jeesus läks maal kõndimaie. Ristisõjad ja palverännakud Eesti keskajal. Tallinn 2005

- Tõnis Lukas, Tartu toomhärрад 1224-1558. Tartu 1998
- Tiina Kala. Ristimine paganate ja kristlaste pilgu läbi. – Tuna nr 3, 2006, pp. 8-26.
- Tiina Kala. Kirikuelu ümberkorraldamine Tallinnas 1520. aastatel ning selle majanduslikud ja sotsiaalsed tagamaad. – Tuna nr 3, 2007, pp. 10-26.
- Tiina Kala. Jutlustajad ja hingede päästjad. Dominiiklaste ordu ja Tallinna Püha Katariina konvent. Tallinn 2013.
- Marek Tamm. Ristisõja kommunikatsioon: Liivimaa misjon ja tsistertslaste võrgustik 13. sajandi esimesel poolel. – Tuna nr 4, 2009, pp. 23-40
- Ivar Leimus. Läänemere kristlikud paganad. – Tuna nr 4, 2009, pp. 5-22.
- Eesti Ajalugu II: Keskaeg. Tartu 2012

2. 16. – 17. century:

- Tiina Kala. Tallinna raad ja katoliku kirik reformatsiooni algaastail. – Rmt: Muinasaja loojangust omariikluse läveni. Tartu 2001, pp. 147-172.
- Johan Köpp, Kirik ja rahvas. Sugemeid eesti rahva vaimse palge kujunemise teelt. Lund 1959
- Piret Lotman, Heinrich Stahli elu ja looming. Tallinn 2014.
- Toomas Paul, Eesti piiblitõlke ajalugu. Tallinn 1999
- Aivar Põldvee. Lihtsate eestlaste ebausukombed ja Johann W. Boecleri tagasitulek. Lisandusi kiriku, kirjanduse ja kommete ajaloole. – Ajalookirjutaja aeg. Tallinn 2008, pp. 141- 228.
- Lea Kõiv. Uue vagaduse otsinguil. Andreas Sandhagen ja ortodoksne luterlus Tallinnas. – Tuna 2, 2013, pp. 16-43.
- Toomas Siitan. Koraaliraamatud Eesti- ja Liivimaal enne 1850. aastat. – Valgeid laiike eesti muusikaloost. Eesti muusikaloo toimetised 5. Tallinn 2000, pp. 57-96.
- Eesti Ajalugu III: Vene-Liivimaa sõjast Põhjasõjani. Tartu 2013

3. 18. century:

- Voldemar Ilja, Vennastekoguduse ajalugu Eestimaal 1730-1743. I osa. Helsinki 1995
- Rudolf Põldmäe. Vennastekoguduse kirjandus. Tartu 2011
- Indrek Jürjo, Liivimaa valgustaja August Wilhelm Hupel 1737-1919. Tallinn 2004
- Andres Andresen, Luterlik territoriaalkirik Eestimaal 1710-1832. Tartu 2004

4. 19. century till 1918:

- Jaanus Plaat, Usuliikumised, kirikud ja vabakogudused Lääne- ja Hiiumaal. Tartu 2001
- Jaanus Plaat, Saaremaa kirikud, usuliikumised ja prohvetid 18.-20. sajandil. Tartu 2003
- Riho Saard, Eesti rahvusest luterliku pastorkonna väljakujunemine ja vaba rahvakirikuprojekti loomine, 1870-1917. Helsinki 2000
- Eesti teoloogilise mõtte ajaloost. Tartu 2006
- Vösa, Aira. Valgustusteoloogia piirjooni Läänemere provintside luterlike literaatide kirjutistes 18. sajandi viimasel veerandil. – Balti kirjasõna ja kultuurielu valgustusajastu peeglis. Koost. Katre Kaju. Eesti

SYLLABUS

History of Christianity in Estonia

	<p>Ajalooarhiivi Toimetised. Acta et Commentationes Archivi Historici Estoniae 21 (28). Tartu 2014, 113-136.</p> <p>5. 20. century (1918-1940):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riho Saard. Kultuurprotestantismi ja teoloogilise liberalismi ajalugu Eestis. Peatükk XX sajandi Eesti teoloogilises mõtteloos. Tallinn 2008 • Anu Kõlar. Eesti luterlik kirikumuusika 1930. aastatel: institutsioonidest, ideoloogiast ja repertuaarist. – Rahvuslikkuse idee ja eesti muusika 20. sajandi algupoolel. Eesti muusikaloo toimetised 6. Tallinn 2002, pp. 173-263. • Mikko Ketola, The Nationality Question in the Estonian Evangelical Lutheran Church, 1918-1939. Helsinki 2000 • Niilo Pesonen, Valtionkirkosta vapaakirkoksi? Viron evankelis-luterilaisen kirkon järjestysmuodon kehitys 1919-1925. Helsinki 2004 • Veiko Vihuri. Hugo Bernhard Rahamägi. Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku teine piiskop 1934-1939. Tartu 2007 • Teekond teiseks ajaks. Peatükke Eesti vabakoguduste ajaloost. Tartu 2005 • Priit Rohtmets. Teoloogilised voolud EELK-s. (dissertatsioon) Tartu 2012 <p>6. 20. century (1940-1991):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andrei Sõtšov, Eesti Õigeusu piiskopkond Stalini ajal aastail 1945-53. Tartu 2004 • Andrei Sõtšov. Eesti Õigeusu Piiskopkond Nõukogude religioonipoliitika mõjuväljas 1954-1964. Tartu 2008 • Atko Remmel. [dissertatsioon ateismikampaaniatest] http://www.kirikiri.ee/article.php?id_article=92 • Riho Altnurme. Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kirik ja nõukogude riik 1944-1949. Tartu 2000 • Mikko Malkavaara. Kahtia jakautuneet Baltian luterilaiset kirkot ja Luterilainen maailmanliitto 1944-1963. Helsinki 2002 • Riho Saard. Katoliiklik vagadusvool 1970. ja 1980. Aastate EELK-s. – Usuteaduslik ajakiri 1, 2012, pp. 36-62. • Eesti oikumeenia lugu. Tartu&Tallinn 2009 • Toivo Pilli, Usu vävid ja varjundid. Eesti vabakoguduste ajaloost ja identiteedist. Tallinn 2007 • Priit Rohtmets. Riik ja usulised ühendused. Tallinn 2018. • Priit Rohtmets. Eesti usuelu 100 aastat. Tallinn 2019.
<p>TEACHING METHODS</p>	<p>Lecture and seminar; in case of being absent from the lecture more than once with grounded reasons one report must be written as suggested by the lecturer.</p> <p>In addition to auditorial work, lectures are recorded and available for students, so that during study sessions it is not obligatory to cover all the topics, and there is a possibility to focus on discussions too.</p>
<p>ASSESSMENT METHODS</p>	<p>Written test (50 questions + one ca one page long answer to one question) and an oral examination.</p>
<p>ASSESSMENT CRITERIA</p>	<p>Knowledge of the facts, and argued and analysed historical processes and their interpretations and connections. Correct disposition of reports.</p>